

Téma: Specifické poruchy učení

Problém: Další vzdělávání žáků s SPU

Výzkumná otázka: Jak ovlivní postoj rodičů k dítěti s SPU a postoj dítěte k sobě samému jeho volbu dalšího vzdělávání.

Vedlejší výzkumné otázky: Jak ovlivní vyšší vzdělání rodičů postoj jejich dětí ke vzdělání? Jak ovlivní vztah dětí ke vzdělání jejich snahu dosáhnout co nejvyššího možného vzdělání? Jak ovlivní stupeň dosaženého vzdělání rodičů ochotu akceptovat nižší stupeň vzdělání dítěte?

Jako specifické poruchy učení označujeme skupinu obtíží projevující se v osvojování čtení, psaní, počítání, pravopisu a dalších dovedností. Žáci s SPU jsou ve školní práci znevýhodněni, i když úroveň jejich rozumových schopností je průměrná, mnohdy až nadprůměrná. Všechny příznaky poruch učení způsobují selhávání žáka ve školních výkonech a promítají se do jeho práce. Znemožňují mu adekvátně reagovat, porozumět pokynům a plnit běžné úkoly nebo sledovat instrukce učitele v normálním tempu. Opakované neúspěchy pak vyvolávají v dítěti stavy úzkosti, frustrace a pocity strachu. Specifické poruchy učení se v názvu označují pomocí předpony dys-, což značí vážné nebo menší narušení funkce.

Cíl: Zanalyzovat a vyhodnotit jakými faktory je ovlivněna volba dalšího vzdělávání u žáků s SPU. Mezi tyto faktory lze zahrnout postoj rodičů k vzdělávání, k samotnému dítěti, k jeho poruše, postavení dítěte ve třídě, potažmo ve společnosti atd.

Teoretická hypotéza: Dosažené vzdělání rodičů ovlivňuje postoje dětí k dalšímu vzdělávání.

Pracovní hypotézy:

- čím vyšší je dosažené vzdělání rodičů, tím kladnější postoj ke vzdělání mají jejich děti
- čím pozitivnější mají děti vztah ke vzdělání, tím pravděpodobnější je snaha dosáhnout co nejvyššího možného vzdělání
- s rostoucím stupněm dosaženého vzdělání rodičů klesá ochota akceptovat nižší stupeň vzdělání svého dítěte, než mají oni sami

Koncept: dosažené vzdělání

Konceptualizace: stupeň dosaženého vzdělání na základě pětibodového systému

Operacionalizace:

- dosažené vzdělání

Koncept: pozitivní vztah ke vzdělání

Konceptualizace: kladný postoj k získávání informací prostřednictvím vzdělávacích institucí

Operacionalizace:

- kladná odpověď na otázku: Chodíš rád/a do školy?
- čas věnovaný přípravě do školy
- přesvědčení o důležitosti a potřebě se dále vzdělávat

Koncept: postoj ke stupni dosaženého vzdělání dítěte

Konceptualizace: neochota akceptovat nižší stupeň vzdělání dítěte

Operacionalizace:

- kladná reakce na výrok: Chci, aby moje dítě dosáhlo alespoň stejného stupně vzdělání jako já.
- nižší dosažený stupeň vzdělání dítěte ovlivní postoje okolí k mé osobě

Jako techniku sběru dat jsem zvolila dotazník. Myslím si, že touto metodou rychle a efektivně zmapujeme danou problematiku. Jako výzkumnou populaci bych navrhovala žáky 8. a 9. tříd s SPU a jejich rodiče, dále by se jako o navazujícím výzkumu dalo uvažovat o studentech posledních ročníků středních škol a učňovských oborů a jejich rodičů. Jako reprezentativní vzorek bych volila náhodně vybrané žáky 8.a 9.třídy s SPU.

Žáky 8. a 9. tříd a jejich rodiče jsem zvolila, protože v tomto období se děti, potažmo jejich rodiče, rozhodují, jakou formu dalšího vzdělávání zvolí i s ohledem na specifika problematiky SPU. Problémem by mohlo být získávání dat o dětech s SPU a následná spolupráce s nimi i s jejich rodiči. Velmi přínosným bych shledávala sledovat tyto děti i při rozhodování o dalším vzdělávání po ukončení učebního oboru či střední školy. Pokud by se nám podařilo získat tyto údaje ve zvoleném rozsahu, mohli bychom závěry našeho výzkumu zobecnit na všechny žáky 8. a 9. tříd s SPU. Jinak bych navrhovala zaměřit se např. alespoň na kraj.

Dotazník by byl rozdan vybraným žákům a jejich rodičům, kteří by byli ochotni spolupracovat. Rodičům bychom toto oznámili na třídních schůzkách, abychom předešli tomu, že dítě dotazník doma neodevzdá. Možné problémy jsou opět neochota spolupráce dětí, rodičů i školy. Dále nepravdivé zodpovězení dotazníku, zodpovězení dotazníku pouze jedním rodičem či jeho neodevzdání.

Ukázka dotazníku:

Rodiče (vždy ve dvojím provedení, jak pro matku, tak pro otce)

Ahoj, jmenuji se Pavla Kratochvílová. Ráda bych se tě zeptala na pár věcí týkajících se studia, a jakou školu bys chtěl/a studovat. Nemusíš se bát, je to zcela anonymní a zabere ti to maximálně 15 minut. Moc ti děkuji, že vyplníš tento dotazník.

Chodíš rád/a do školy?

ANO NEVÍM NĚKDY NE

Přípravě do školy věnuji průměrně:

- 1) méně než 1h denně
- 2) 1-2h denně
- 3) 3-4h denně
- 4) 5h a více

Po ukončení základního vzdělání (školy, kterou teď studuješ) bych chtěl/a studovat:

- 1) učební obor
- 2) učební obor s maturitou
- 3) všeobecnou střední školu (gymnázium)
- 4) odbornou střední školu
- 5) konzervatoř
- 6) nechci dál studovat

Rodiče mi pomáhají s přípravou do školy:

- 1) rozhodně ano
- 2) spíše ano
- 3) nevím
- 4) spíše ne
- 5) rozhodně ne

Jaký je tvůj vztah ke škole?

- 1) rozhodně kladný
- 2) spíše kladný
- 3) nevím
- 4) spíše záporný
- 5) rozhodně záporný

BARTOŇOVÁ, Miroslava. *Kapitoly ze specifických poruch učení I.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. 128 s. ISBN: 978-80-210-3613-0.

BARTOŇOVÁ, Miroslava, VÍTKOVÁ, Marie. *Strategie ve vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.* 2. vyd. Brno: Paido, 2007. ISBN: 978-80-7315-158-4.

BARTOŇOVÁ, Miroslava, VÍTKOVÁ, Marie. *Přístupy ke vzdělávání žáků se specifickými poruchami učení na základní škole. (Sborník z konference).* Brno: Paido, 2007. 128 s. ISBN: 978-80-7315-150-8.

BARTOŇOVÁ, Miroslava. *Kapitoly ze specifických poruch učení II.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2005. 152 s. ISBN: 80-210-3822-5.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost.* 3. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN: 978-80-2460-139-7.

JUCOVIČOVÁ, Drahomíra, ŽÁČKOVÁ, Hana. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN: 978-80-7367-474-8.

JUCOVIČOVÁ, Drahomíra, ŽÁČKOVÁ, Hana, SOVOVÁ, Hana. *Specifické poruchy učení na 2. stupni základních škol (použitelné i pro střední školství)*. 1. vyd. Praha: D+H, 2001. ISBN: neuvedeno.

MICHLOVÁ, Zdena. *Specifické poruchy učení na druhém stupni ZŠ a na školách středních*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Tobiáš, 2001. 102 s. ISBN: 80-7311-000-8.

BOLDIŠ, Petr. *bibliografické citace dokumentů podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690-2: Část 2 – Modely a příklady citací u jednotlivých typů dokumentů*. Verze 3.0 [online]. 11. 11. 2004 [cit. 24. června 2010]. Dostupný z www: <<http://www.boldis.cz/citace/citace2.pdf>>.

MICHALOVÁ, Zdeňka. *Prevence specifických poruch učení*. Metodický portál RVP [online]. 1. 2. 2007 [cit. 24. června 2010]. Dostupný na www: <<http://clanky.rvp.cz/clanek/o/s/1119/PREVENCE-SPECIFICKYCH-PORUCH-UCENI.html>> . ISSN: 1802-4785.

Oceňuji snahu o poctivé zpracování projektu, zajímavé téma, dobrou konceptualizaci a operacionalizaci. Ale doporučuji se ještě trochu zamyslet nad dotazníkem. Zamrzí překlepy a chyby (vynechané čárky v souvětí).